

Mænd dominerer avisernes debatspalter

Kvindens repræsentation i ni landsdækkende dagblade har ikke udviklet sig, siden Cevea sidst undersøgte kønsfordelingen i 2017. Mænd dominerer stadig avisernes debatspalter.

71,3 pct. af debatindlæggene i de store dagblade er forfattet af mænd. For hver kvinde i debatten er der tre mænd. Kønsbalancen er skæv i alle de store dagblade, men værst står det til i Berlingske, Børsen og Ekstra Bladet, hvor kvindeandelen ligger på omkring 20 pct. Cevea har samtidig undersøgt kvindernes uddannelsesbaggrund. Selv i en tid hvor flere kvinder end mænd starter på en lang videregående uddannelse og fordelingen mellem kvindelige og mandlige akademikere er ca. 50-50, står akademikerkvinder stadig kun for 29 pct. af de indlæg, der er forfattet af en akademiker.

Avisernes debatspalter er en helt central del af den offentlige samtale og spiller en vigtig rolle for, hvilke dagsordener der diskuteres. Hvis den demokratiske samtale skal lykkes, er det vigtigt, at alle samfundsgrupper kommer til orde. Den offentlige debat skal helst være et slags kompas, der viser, hvad befolkningen er optaget af. Når kvinder og andre grupper er underrepræsenterede i debatten, så risikerer vi, at det demokratiske kompas ikke virker.

Kvindens underrepræsentation i den offentlige debat er et problem for ligestillingen i sig selv. Men det er også en barriere for væsentlige dagsordener for lighed mellem kønnene. Når kvinder fylder mindre i debatten, så får sager med interesse for kvinder længere vej til Christiansborg. Ligestilling kommer først for alvor på dagsordenen, hvis kvinderne sætter den.

KONTAKT

Malte Nyfos Mathiasen
mnm@cevea.dk
61 27 28 42

FORFATTERE

Malte Nyfos Mathiasen,
Benedikte Aunbirk Jeppesen, Publiceret d. 6.3.2020
Jonas Korshøj, Rasmus
Pilegaard Petersen, Cecilie
Bonderup Steffensen

NOTAT

Tema: Debat, køn
Publiceret d. 6.3.2020

CITAT

*Nærværende rapport må kun
citeres med udtrykkelig
kildehenvisning til Cevea.*

GENNEMGANGEN AF DEBATSPALTERNE

Cevea har gennemgået alle debatindlæg i to perioder på syv dage (henholdsvis 8/11-14/11-2018 og 9/5-15/5-2019) i de landsdækkende dagblade Berlingske, Jyllands-Posten, Børsen, Kristeligt Dagblad, Politiken, Information, Weekendavisen, BT og Ekstra Bladet. Der var i alt 1004 debatindlæg, hvoraf 58 havde to eller flere forfattere. De medtagne debatindlæg er fra avisernes papirversion, og debatindlæg på avisernes netmedier er ikke medtaget. De udvalgte aviser og to perioder er de samme som i Ceveas undersøgelse fra 2017, og derfor kan vi sammenligne udviklingen fra 2017 til 2019.

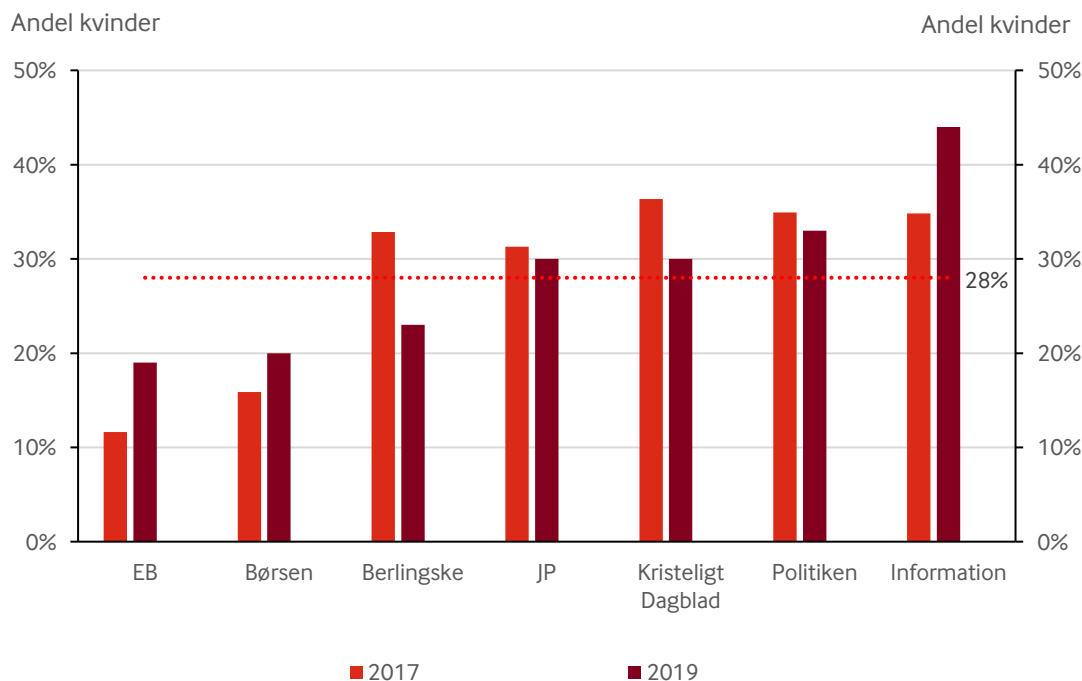
Debatspalterne har i sin ideelle form en vigtig demokratisk funktion. Avisernes debatredaktører udvælger ganske vist indlæggene, men debatterne kan som udgangspunkt opstå og formes af alle danskere, der skriver indlæg, og indlæggene læses af borgere og aktører med politisk indflydelse. Derfor er det et problem, når visse samfundsgrupper er stærkt overrepræsenterede, mens andre er underrepræsenteret. Med fokus på forfatterens køn undersøger dette notat, om der er en skævhed i debatten.

KØNSSKÆVHED I DEBATTEN

Analysen viser, at kvinder er forfattere på 27,9 pct. af debatindlæggene, mens mænd er på 71,3 pct.¹. Der er altså en høj grad af kønsskævhed blandt forfattere på debatindlæg i de store danske dagblade.

Hvis der sammenlignes med Ceveas gennemgang i 2017, hvor kvinder var forfattere på 28,8 pct. af debatindlæggene og mænd på 70,1 pct., er der generelt ikke sket de store ændringer. Dette kan dog nuanceres, hvis man kigger på de enkelte aviser.

¹ Samlet summerer procentandelene til 99,2. For de resterende 0,8 pct. af forfatterne var det ikke muligt at identificere køn.

Figur 1: Andelen af kvinder i udvalgte aviser, 2017 og 2019

Note: Egne beregninger på egne tal. BT og Weekendavisen er udeladt grundet få debatindlæg.

Hvis man kigger på 2019, kan aviserne inddeles i tre grupper. I Berlingske, Børsen og Ekstra Bladet er kvinder forfattere på omkring 20 pct. af debatindlæggene. I Jyllands-Posten, Kristeligt Dagblad og Politiken er kvinder forfattere på godt 30 pct. af debatindlæggene. I Information, som har den største andel kvindelige forfattere, er 44 pct. af debatindlæggene forfattet af kvinder (figur 1).²

Når 2019 sammenlignes med 2017, har billedet kun ændret sig lidt. Figur 1 viser, at andelen af kvindelige skribenter i Berlingske falder fra 33 pct. i 2017 til 23 pct. i 2019— et fald på 10 procentpoint, der er statistisk signifikant (5 pct.-niveau).

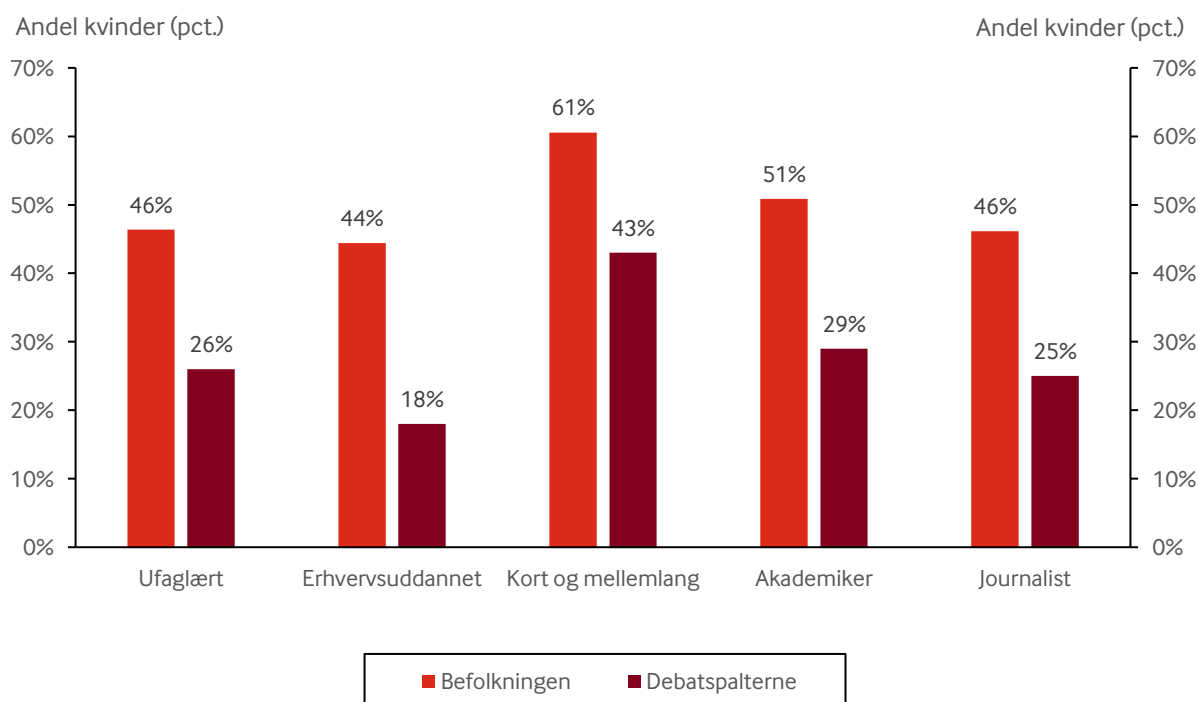
Figur 1 viser også, at Børsen, Information og Ekstra Bladet er blevet bedre til at repræsentere kvinder: Børsen har ca. 4 procentpoint flere kvinder i 2019 sammenlignet med 2017, Information har 9 procentpoint flere kvindelige forfattere og Ekstra Bladet har 7 procentpoint flere kvindelige forfattere. Antallet af debatindlæg er dog for lavt til, at forskellene er statistisk signifikante (5 pct.-niveau).

² Det skal dog understreges, at datagrundlaget er ganske småt for både Børsen og Information (n<63 i både 2017 og 2019). For de øvrige aviser er antallet af indlæg større (n) mellem 112 og 246 (i både 2017 og 2019). BT og Weekendavisen er ikke medtaget, da antallet af indlæg i 2019 er <50.

KVINDERS REPRÆSENTATION IFT. UDDANNELSESBAGGRUNDE

Analysen viser, at kvinder optræder markant mindre i debatten på alle uddannelsesniveauer. Gennemgangen af de ni dagblades debatsektioner viser, at der kun er forskelle på kvinders underrepræsentation i forskellige uddannelsesgrupper. Figur 2 viser forskellen mellem andelen af kvinder i en uddannelsesgruppe i befolkningen og andelen af kvinder blandt personer i debatten med samme uddannelsesbaggrund.

Figur 2: Kvinders andel af debatindlæg blandt forskellige uddannelsesgrupper, 2019

Note: Egne beregninger på egne tal og tal fra Danmarks Statistik (HFUDD10).

Kvinder har skrevet 26 pct. af de indlæg, der er forfattet af ufaglærte. Dette adskiller sig meget fra kønsfordelingen blandt ufaglærte i befolkningen, hvor kvinder udgør 46 pct. Tilsvarende har kvinder skrevet 18 pct. af indlæggene fra erhvervsuddannede, selvom de udgør 44 pct. af alle erhvervsuddannede i befolkningen. Det samme mønster gør sig gældende for uddannelsesgrupper med en overvægt af kvinder i befolkningen. Blandt indlæg fra personer med en kort eller en mellemlang videregående uddannelse er 43 pct. skrevet af kvinder, mens kvinder udgør 61 pct. af uddannelsesgruppen i befolkningen. Blandt akademikerne er 29 pct. af indlæggene skrevet af kvinder, til trods for at andelen af kvinder blandt akademikere er 51 pct. Endelig er 25 pct. af de indlæg, der er skrevet af journalister forfattet af kvinder, mens kvinder udgør 46 pct. af journalisterne i befolkningen.

SÅDAN HAR VI BEREGNET TALLENE

Undersøgelsen omfatter debatindlæg udgivet i den trykte version af dagbladene Berlingske, Jyllands-Posten, Børsen, Kristeligt Dagblad, Politiken, Information, Weekendavisen, BT og Ekstra Bladet.

Vi har tilstræbt at foretage undersøgelsen på samme måde, som vi gjorde i 2017, for at kunne følge udviklingen generelt og i de enkelte aviser. Aviserne og de to perioder, henholdsvis 8/11-14/11-2018 og 9/5-15/5-2019, blev derfor udvalgt med udgangspunkt i Ceveas gennemgang fra 2017.

Vi har gennemgået 1004 debatindlæg, hvoraf 58 har to eller flere forfattere. Der var dermed i alt 1131 observationer. Ledere er ikke inkluderet i vores undersøgelse, da de typisk er udtryk for avisernes egne holdninger.

Køn er kodet efter navnet i by-linen på debatindlægget.

Vi har så vidt muligt opgjort journalister i forhold til uddannelsesbaggrund. En person der arbejder som journalist, men har en akademisk uddannelse, er altså talt med som akademiker og ikke som journalist.

Indlæg med to eller flere forfattere med forskellig uddannelsesbaggrund blev i analyserne talt med to gange. Et indlæg af en journalist og en akademiker indgik således som to debatindlæg skrevet af henholdsvis en akademiker og en journalist.

Hvis forfatterens uddannelsesmæssige baggrund ikke var angivet eller kunne bestemmes ud fra indlæggets by-line, har vi søgt at bestemme uddannelse via søgninger på Google, Facebook og LinkedIn. Dette nedbragte andelen af forfattere med ukendt uddannelse fra 38% til 11,5% i 2019. Personer med ukendt uddannelse er ikke medtaget i analysen af kønsfordelingen blandt uddannelsesgrupperne.

Kodningen af uddannelsesniveau har involveret et skøn. Hvis jobtitel fx fremgår af by-linen på et debatindlæg, skønnes der over, hvilket uddannelsesniveau forfatteren har. I 2019 er kodningen foretaget af den samme person, hvorfor skønnet vurderes at være konsistent.

Kvindes og mænds højest gennemførte uddannelse i befolkningen stammer fra Danmarks Statistik, HFUDD10. Følgende kategorier anvendes her:

- Akademisk uddannet: Bacheloruddannet, H60, Lang videregående uddannelser, H70, og Ph.d. og forskeruddannelser, H80.
- Journalistisk uddannet: Medier og kommunikation, H5024.

- Kort eller mellemlang videregående uddannelse: Mellemlange, H50, og korte videregående uddannelser, H40, fratrukket H5024.
- Erhvervsfagligt uddannet: Erhvervsfaglige uddannelser, H30.
- Gymnasialt uddannet: Gymnasiale uddannelser, H20.
- Ufaglært: Grundskole, H10.